

Skriver for Uten bremsjer: Mikhail Gorbatsjov (Russland), Noreena Hertz (Storbritannia), Gudrun Schyman (Sverige), Irshad Manji (Canada), Natalia Novozhilova (Russland), Anna Funder (Australia).

UTEN GRENSER IRASHAD MANJI

FOTO: ATTA AWISAT

Veien framover

Mens Kongressen forrige uke diskuterte sin Irak-strategi, fikk jeg en e-post fra en irakisk lege.

[toronto, canada] Rett før general David Petraeus 10. september kom med sin Irak-rapport, og advarte USA mot for rask uttrekking, erklærte en rekke tidligere invasjonstilhengere at krigen ikke kan forsvares.

I likhet med dem antok jeg at Bush-administrasjonens mål var å oppnå fred. Jeg tok feil.

Det samme gjorde mange progressive irakere. En av dem er den 32 år gamle legen som hilste invasjonen velkommen, for så å måtte rømme fra Bagdad til Jordan. Nylig skrev han til meg om hvordan Bush-administrasjonen forpurret sjansen til å sikre menneskerettighetene i Midtøsten.

– Amerika sa de ville støtte modernisering og frihet, men sannheten er at de har svekket disse så langt det lot seg gjøre, skriver doktor Ibrahim.

– De førte den kulturelle konflikten i vårt område tilbake til det sjuende århundre. I Irak diskuterer folk om kvinner kan arbeide utenfor hjemmet, om menn kan klippe håret som de vil. Er det tillatt å bruke is om sommeren, når ikke Muhammed gjorde det på sin tid?

Is? Er det et brennende spørsmål? Måtte Allah hjelpe menneskene i Irak. Noen vil svare at nettopp Allah er problemet. Kan demokrati og religiøsitet noensinne forsones?

Svaret mitt er ja.

Vi på den politiske venstresiden beskylder feilaktig George W. Bush for å leke Gud. Jeg sier «feilaktig» fordi demokratiet, både i USA og Irak, ville hatt det langt bedre hvis presidenten tok oppgaven med å etterlikne Kristus på alvor.

Det hvite hus har altfor ofte snakket som om

FOTO: AP/SCANPIX

Kanskje er jeg naiv når jeg hevder at det finnes svar

det var Messias, men handlet som en Torquemada. Men skal man være rettferdig, så ville aldri Tomás de Torquemada (1420-1498) – torturist og leder av den spanske inkvisisjonen – gitt stemmerett til vanlige irakere.

Det var irakiske aktører som avgjorde bevisene som dømte Saddam Hussein. Irakiske politikere besluttet hvordan og når dommen skulle utføres. Og irakiske teologer fikk viljen sin ved gjøre sharia til den høyeste loven i landet.

Noe som leder til neste spørsmål: Kan Kristi ikke-voldelige linje også etterfølges av Iraks ledende sjiaer? Igjen vil jeg svare ja.

Vi muslimer betrakter Kristus som en av våre viktigste profeter. I sitt åpne brev til president Bush i fjor, beskrev Irans egen president, islamisten Mahmoud Ahmadinejad, Kristus som «Guds store budbringer». Ahmadinejad påkalte navnet hans flere ganger i løpet av brevet. Det var selvsagt propaganda, men det er mer i det enn som så.

Den beherskelsen Kristus viste i sitt møte med de romerske forfølgerne, gjenspeiler et sentralt trekk i klassisk sjisme: ydmykhet. I 1400 år har sjiaene kjempet for tanke-, samvittighets- og religionsfrihet i motstanden mot sunnienes makt. Etter å ha blitt slått på slagmarken, skapte sjiaene en episk tradisjon rundt tap, prøvelser og tragedie. Dette minner troende på at de skal være ydmyke selv i regjering, fordi dissens holder tyranner i sjakk.

Hvis Iraks statsminister Nuri al-Maliki velger denne tradisjonelle sjiaretningen, om å skåne samfunnene mot maktmisbruk, framfor Irans steroide variant av den, kunne han starte en revolusjon som muslimer over hele verden ville stille seg bak.

Kanskje er jeg naiv når jeg hevder at det finnes svar. Kanskje er den irakiske legen som skrev til meg langt klokere, ved å stille flere spørsmål:

– Hva kan verden gjøre, spør han opprædd. – Skal vi bruke fredelige metoder mot de islamistiske fanatikerne som ser på fornuft som et tegn på svakhet? Eller skal vi fortsatt å kjempe mot dem og gjøre situasjonen enda verre? Jeg vet ikke!

Å si «Jeg vet ikke», er ikke et uttrykk for en Kristus-aktig ydmykhet. Men i vår sterkt polariserte verden er det en modig begynnelse. ■

Irshad Manji er senior fellow ved The European Foundation for Democracy. Hun har laget filmen Faith Without Fear og skrevet Hva er galt med islam i dag?

Oversatt av Anne Arneberg